

LA VEU DEL CENTRE CATALA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

En lo local del CENTRE CATALÁ, Pas-salje del Crèdit, n.º 7, 1.º, y Baixada de Sant Miquel, 5, 1.º

Perà los anuncis, dirigirse á la Ad-ministració.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona un mes. 0.50 Ptas.
Un trimestre en lo restant de
la Península. 1.50 »
Un trimestre al estranger (E. P.) 2.25 »
Un número sol. 0.10 »

AVIS.

Los Srs. suscriptors de fora que no hagin enviat l' import del trimestre ó semestre de suscripció, poden ferho en sellos de correu, per tot aquest mes, si no volen experimentar retrás en rebre lo periódich.

LA ADMINISTRACIÓ.

Any nou, vida... vella.

Quan la majoria dels nostres lectors s' enterarán del present número, haurá ja comensat l' any mil vuitcents vuitanta vuit. Tots haurem vist un any més, y fins la VEU DEL CENTRE podrà estampar en sa portada: «Any segon de la publicació.»

La entrada en l' any nou no pot deixar de portar á la memoria l' adagi ó locució que diu: «any nou, vida nova», y efectivament l' ha portat á la nostra me-moria. A pesar del adagi, no obstant, y á pesar de tots los pesars, per més que comensí l' any nou, no-saltres, com á regionalistas, hem de fer vida vella.

Farem vida vella, perque tenim las nostras con-viccions ben arreladas, y cada any que passa nos convens mes y mes de que, sòls en lo cambi radical que defensem, pot trobar la nostra Catalunya lo prin-cipi de sa regeneració. Tots los fets que venen suc-cehintse son altrás tantas probas confirmativas de la nostra teoria.

Durant l' any que acaba d' expirar, any de pau y tranquilitat quasi absolutas, no hem avansat ni un sol pas en lo cami del nostre millorament. Estem de la mateixa manera ó pitjor que quan vam co-mensarlo. Lo decahiment intelectual y moral del nostre poble segueix sent tant alarmador com era, y per lo que respecte al malestar material, la crisis persistent que 'ns aclapara, es indici tremendo de que, en lloch d' anar endavant, anem endarera. Si un any de dolsa pau y completa tranquilitat no nos fa avansar gens ni gota, senyal es evident de que algun obstacle invencible nos entrabanca y nos impedeix fer la nostra via. L' obstacle no es altre que 'l sistema d' organisació á que estem sub-jectes, y per aixó es que volem seguir fent vida vella en quant á ser Regionalistas convensuts é impenitents.

Farem vida vella, además, perque no tenim de arrepentirnos de cap mal pas ni de cap inconse-quència. L' any que vé, com hem fet durant lo que acaba de transcorre, aconsellarem al jovent que si-gui tan expansiu y generós com amant y admirador dels avensos dels nostres temps, baldament fentho aixis contrariem á aquells que, tot dihentse no polí-tichs, treballan com desesperats per qualsevol solu-ció reaccionaria. L' any que ve, com durant lo que s' acaba, las cantarem tan claras com sapiguem á aquells que, quan nosaltres estavam indefensos, nos atacavan cada dia, y que avuy que disposem d' un modest setmanari son prou cobarts pera no acceptar ab nosaltres discussió sobre cap meteria. L' any que ve, com lo que avuy fineix, seguirem combatent las andalussadas suicidas de la Administració municip-al que ha caigut damunt dels barcelonins, y cap empleo de trenta ni quaranta duros podrà taparnos la boca, ni fernos callar que la disbaratada Exposi-ció que s' está preparant será lo mes gros ridícul y

la mes complerta ruina. Seguirem, donchs, combatent la Exposició perquè aixís nos ho aconsella la llei que portem á la nostra Terra málmenada, y si durant l' any arriban á inaugurarse las ruletas en la Fonda que se está construin, cridarem fins que nos sentin los sorts, encara que aquestos sorts ho siguin de conveniencia ó d' interès, per tenir las mans untadas del oli que bessan y escampan los mateixos que deurian administrarlo ab parsimonia, per tractarse d' interessos que tenen confiats, no á las sevas aficions y capritxos, sino á la seva llealtat y honradesa.

Durant l' any que comensa farem vida vella, perquè la agrupació á que perteneixém no ha de arribar jamay á ser poder, (en lo sentit que á tal frase donan los polítichs), y no tenim, per lo tant, res que nos apressi, ni tant sols la gana. Anirem fent Resgionalisme com n' hem fet fins ara, aprofitat totas las ocasions que se 'ns presentin pera anar infiltrant las nostras idees. Si alguns se cansan d' esperar y nos deixan, no 'ns desalentarem pas, y pochs ó molts que siguem, anirem fent la nostra via. Si als disidents los veyem agafar empleos y posarse al servey de la causa de qualsevol que 'ls dongui soldada, ni lo xcomunicarem ni 'ls alborotarem, sino que 'ns reduhirém á compadeixerlos y á no fer cas de cap de llurs opinions interessadas. Com que sabrem que pensan no en lo cap, sino ab la panxa, y que llurs sentiments no obeheixen al cor sino al ventrell, nos los escoltarem com qui sent ploure.

De manera que, per tot lo que havém dit y per moltas altrs rahons, al comensar demá l' any nou, no 'ns proposem pas seguir l' adagi ni fer vida nova, sino tot lo contrari. Com nos va be en lo camí que hem emprés, pera nosaltres l' adagi queda modificat en la forma que desprén del títol del present article, y durant l' any que ve, farem vida vella.

Exemples Regionalistas.

Notable baix tots conceptes fou lo mensatge que el President dels Estats Units d' América, Mr. Cleveland, presentá al Congrés lo 6 del passat Desembre. En éll se limita únicament á tractar de la reducció del *superávit* que va acomulantse d' any en any en lo tresor federal, fins á l' extrem de que, després d' haver estingit per compler la deuta pública y d' haver satisfet totas las obligacions de la Federació, fins al fi del any económic de 1887-88, hi haurá en lo Tresor americá en Juny de 1888 un

excedent que assendeix á la important suma de 621.500,000 pesetas.

Las rahons que doná Mr. Cleveland pera fer entendre al Congrés la necessitat d' aquella reducció, son admirables. Aquella excedent quantitat, diu, es manifestament una exacció injustificable y un ultratge á la llealtat y á la justícia americana. Republicans y demócratas han promés després de molts anys succesivament al poble la desaparició del *superávit*, que sustreu al comers y á las necessitats de las industrias nacionals una suma colosal, paralisa l' energia del pays, s' oposa á son desenrotlló, y encoratja la dilapidació de la fortuna pública. Aquest diner, extret ilegalment de las bossas del poble deu retornars velozment al mateix poble. De duas fonts procedeix; de las contribucions indirectas sobre 'ls licors, tabaco, etc., etc., y de las tarifas d' aduana que son las més exorbitants. Declara Mr. Cleveland, que ningú troba desagradables las primeras, y que las lleys de tarifas son las que es precis modificar; lleys injustas, illógicas que exigeixen una reforma immediata «baix pena de veures la irritació del poble explotat, al fi de la qual podria ben trobarshi una revolució.»

Després de várias consideracions econòmiques sobre las industrias d' aquell país, resumeix en conclusió M. Cleveland, que lo primer que deu fer lo Congrés es reduhir ó suprimir los drets sobre las primeras materias que serveixen á las industrias locals.

Lo referit mensatge ha sigut entusiastament alabat fins per la gran majoria dels adversaris del President de la República Nort-Americana, fins al punt de ser considerat per molts com un dels documents històrichs mes importants del segón sigle de aquella República.

La veritat és, que éll constituheix un dato, quina ensenyansa no té límits pera la vella Europa. La situació econòmica dihuen que es generalment dolenta en totas las nacions de nostre Continent, mes la situació econòmica de un Estat es filla de la situació política; busquis entre sas grans nacions una sola que liquidi los pressuposts ab *superávit*, y que no tingui deute públich, y no la trobaréu, ni entre las Monarquías, ni en la sola República unitaria que tenim. Una sola excepció existeix y está en lo poble que ocupa lo bellmitj d' Europa. Que 's desenganyin los pobles de nostre antich Continent en general y en particular lo poble catalá: la situació econòmica del Estat no millorarà si no s' ha lograt col·locarlo en una situació política basada en lo con-

cepte que de la Llibertat y del govern dels pobles se té en los venturosos payssos ahont s' han lograt organitzar baix la basedel Regionalisme.

La setmana política

Copiem del servey particular de la «Correspondencia.»

«Valencia 21 (4-30 t.)—Se ha dictat sentència en lo célebre procés conegut ab lo nom de «chanchullo electoral»

«Se absol á tots los procesats, se declaran de ofici las costas, y se estableix la falsetat de las llistas electorals.»

Podrá lo general Cassola no veures aprobadas las sevas reformas en lo ram de guerra, pero ell y la seva muller veuran sonant y trincant 83.332 duros, que la sort los hi ha regalat fentlos treure la rifa.

Segons noticias de origen oficial, han sigut despatxats tots los bitllets de la rifa de Nadal. Ha produhit 5 milions de duros, corresponent al Tresor mes de un milió de duros.

Y ja que parlem de rifa, debem advertir á tothom que no olvidi que 'l dia 20 del próxim Janer se verificará lo primer sorteig per lo sistema de irradiació.

A continuació donem tres noticias per lo que 'ls puguin convenir.

Lo dia 31 del corrent serán retirats de la circulació y venta pública: lo paper timbrat, lo de ofici de tribunals, pagarés de Bens nacionals, paper de pags al Estat, *timbres* mòvils de 10, 25 y 50 céntims y de las dotze classes.

En dit dia acaba tambe lo plasso pera que los contribuyents puguin solicitar la retractació de las fincas adjudicadas á la Hisenda per falta de pago de las contribucions.

Ab arreglo al decret del 13 del actual, los ajuntaments, avants del 1.er de Febrer, tenen que presentar las cartillas evaluatorias.

Se diu que en la Tesorería Central de Hisenda de Cuba han sigut ocupats 3.436 sellos procedents de distintas falsificacions y enganxats á nóminas de habers contra 'l Estat, y s' afegeix que ha desaparegut un empleat en qui recauen moltes sospitas.

¡Ay pobre Sr. Celleruelo! Sembla que aquet Senyor s' ha permés demanar la paraula pera consumir un torn contra del Mensatge sens saberho lo seu *gefe* D. Emilio, quedant aquest molt sorprés quan varen notificarli.

«El Mercantil Valenciano» demana que 'l Sr. Gobernador civil de Valencia s' enteri de si algún policía se ha permés demanar, com qualsevol aprenent, *aguinaldos*. No ho cregui lo colega; son incapassos de semblant *desafuero* los del cos de seguritat y sino ¿com quedaria el *prestigio del cuerpo*?

En los cinch mesos del actual any económic, desde 1.er de Juliol, segons compte oficial de ingresos y pagos fets per lo Estat, se han gastat 6 milions

de pessetas més de lo consignat en lo pressupost, y s' ha cobrat de menos de lo calculat en lo pressupost 45 milions de pessetas. Es dir: 51 milions de déficit sobre lo que ja estava calculat, y aixó en cinch mesos.

«¡Per tot brotan fonts de prosperitat!» Aixó es lo que correspon aplicarhi.

Dormen per ara, y fins á principis de any nou no despertarán, los personatjes *xichs* y grans de la companyia traji-bufa de la política espanyola.

¡Volgués la fortuna que lo próxim any fos de són per los que tant se bellugan y de desvetllament per los que tant dormen!—Z.

NOTICIAS Y COMENTARIS

Lo prop passat dijous, en la reunió que efectuaren los treballadors declarats en vaga, va ocorre un incident que mereix esser conegut.

Tant aviat com lo que actuava de President doná per oberta la sessió, lo delegat que hi assistia en representació del poder central, va demanar ab tossuderia, que la discussió ó explicacions se fessin en llengua castellana. Al instant feu ús de la paraula un dels obrers congregats y digué: «Parlarem en catalá perquè es nostre idioma patri, y lo que no 'ns entenga, que llogui intérprete, puig aixis com nosaltres no podem exigir als castellans, lo que parlin en catalá, ells no poden exigir de nosaltres que parlem lo castellá.»

Aquesta virilitat es la que voldriam resaltàs sempre en tots los actes de nostre poble, y per ella felicitem coralment á sos ardits autors. Aprenguin del exemple avants citat los que com lo Sr. Antón Vallés captan autorisacions pera fer ús de drets, indubitables.

No sabem pas que «La Renaixensa» ni la «Lliga» s' hagen entusiasmat per lo fet de que tractem. Es natural: ells poden esser tant catalanistas com se vulga, pero allí ahont no vehuen alló del adagi castellá *honra y provecho*, no s' hi fican.

Traduhim literalment de «aL Espanya Regional.»

Premi de 5000 pessetas. «S. M. la Reina Regent lo te ofert al autor de la millor obra dramática representada en Espanya durant l' any actual. La Academia Espanyola, cridada á adjudicarlo, va ferse inferior á son nom y á sos nobles fins, reduhint lo cercle de las produccions dramáticas mereixedoras del premi á las escritas en castellá.—Ni Castilla es Espanya, ni la Academia Espanyola, per lo vist, es espanyola sino castellana. Creyem que mes espanyolas son las Academias dels paissos regionals ahont no predominan exclusivismes y ahont se reconeix als espanyols segons sa naturalesa y son llenguatje.

No envejem lo raquitisme de una gent que pretenen resumir en sa relativa petitesa la personalitat

d'una nació que encara li donan esplendor las Regions.»

Unicament hem copiat lo *suelto* anterior pera dir la que suposem última paraula sobre aquesta cuestió.

Lo President del CENTRE CATALÀ ha rebut la següent carta de Sant Sadurní de Noya.

«Sr. President del CENTRE CATALÀ de Barcelona.

Molt Sr. meu: Al fer los càrrechs que fa LA VEU de aqueix CENTRE en sa edició del 27 del corrent al novament constituït en aquesta població, los funda en que no va rebre cap invitació á la festa que aquest celebrá; y, com aixó podria dar lloch á que s' em considerés á mi com autor de la omisió en enviarla, per ser yo l' encarregat de ferho, dech manifestarli que no es culpa meua ni tampoch del Centre Català de S. Sadurní, lo que aquella no arribés á son destí, puig que va esser tirada per mi al correu junt ab las que anavan dirigidas á altrás Societats.

Lliure per lo tant de la responsabilitat que 'l *suelto* de LA VEU á ma persona indirectament inferia, ho queda també lo Centre Català de S. Sadurní del càrrech que se li feya, donchs, no dant preferencias de cap mena, cumplí ab son caracter de Societat independent, ab sos estatuts y ab l' esperit de sos socis, que se honrarán sempre de guardar bonas relacions ab todas las Societats y particularment ab aquellas que sols persegueixen la ventura y felicitat de Catalunya.

Soch sempre de V. affm. y S. S. q. b. s. m.

Lo president que fou de la comissió organitzadora, Joan Sala y Tubella.»

Publiquem aquesta carta per lo senzill motiu de que en un dels números passats indicavam que no haviam sigut convidats. Ara se 'ns diu que si, ab tot y que la invitació no va arribar á las nostras mans, y nosaltres volem creureho, per mes que per regla general no se 'ns extravía jamay cap carta que 'ns vingui ben dirigida.

Per lo demés, ni ho sentim ni 'ns ne alegrem. De todas maneras, dius de la dissidencia promoguda per uns quants perturbadors impotents, lo Centre de Sant Sadurní no está en cel ni en terra, y en situació tan inestable y poch sólida, no 's pot fer res de profit.

Si 'l Centre hagués de creurens, se decantaria de una vegada cap á l' un costat ó l' altre. Si vol anar endavant, vingui ab nosaltres; si vol anar endarrera ó no fer res, com sembla l' inclinan sas aficions, vágisen d' una vegada ab los *lligats* pels motius que tots sabem.

A nosaltres, com havem indicat varias vegadas, ara per ara no 'ns farà gran falta, puig pera lo que nos toca fer, nos sobran forsas, en tant que ó n' ells lo seu concurs pot serlos qüestió de vida á mort.

Decidéixinse los Sansaduridnencis d' una vegada, y creguin que sols sentho aixís podran prestar algún servey á la causa que volen defensar.

La Biblioteca del Centre acaba de enriqueixre ab lo valió donatiu que á la mateixa ha fet nostre estimat consoci, lo popular y sempre aplaudit autor, ànima del Teatre Català contemporani, D. Frederich Soler. A continuació comensem ha publicar la llista de las obras rebudas, ocupant lo primer lloch la colecció completa de las del esmentat autor.

Obras de D. Frederich Soler.

DRAMAS EN 3 ACTES.

- «Las Joyas de la Roser »
- «La Rosa Blanca »
- «Lo Rector de Valfogona.»
- «La Dida.»
- «Lo Ferrer de Tall.»
- «Lo Contramestre »
- «Sota terra.»
- «La Ratlla dreta.»
- «Lo Pubill.»
- «Batalla de Reynas.»
- «La Bruixa.»

DRAMAS EN 4 ACTES.

- «Lo Plor de la Madastra.»
- «Las Euras del Mas »

COMEDIAS EN 3 ACTES.

- «Las Francesillas.»
- «Las papallonas.»
- «Los Politichs de Gambeto.»
- «L' Angel de la Guarda »
- «Lo Didot.»
- «L' Hereuet.»

COMEDIAS EN 2 ACTES.

- «La Campana de S. Llop »

COMEDIAS EN 1 ACTE.

- «Los Cantis de Vilafranca.»
- «Café y copa.»
- «Per carta de més.»
- «Cura de Moro.»

CUADROS DE COSTUMS EN 1 ACTE.

- «Lo Jardí del General.»
- «La vivó del Estornell.»

BALADA EN 3 ACTES.

- «Lo Liri de Aygna »

DRAMAS EN LENGUA CASTELLANA.

- «El Conseller y el Monarca.» 3 actes.
- «La Hiedra de la Masia.» 4 actes.
- «El Cercado Ageno » 3 actes.

Cuadro de costums en 2 actes. «Lo punt de las donas»
Id. id. id. «Lo Sagristá de S. Roch»

Cuadro en 2 actes. «Lo Moro Benani.»
Operereta còmica en 3 actes, «L'últim Reyd' Magnolia»

OBRAS EN COLABORACIÓ.

«La filla del Marxant» drama en 3 actes ab D. J. Feliu Codina.

«Lo Llibre del Honor» Tragedia en tres actes, col. de D. Manuel Mata y Maneja.

«Lo Primer Amor» comedia en 3 actes de Joseph Martí Folguera y Frederick Soler.

«Cent mil duros» de J. Martí Folguera y F. Soler.

(Seguirà)

Afortunadament pera tots, la *huelga* ó paro de paletas y altres treballadors en obras de construcció està ja terminada.

Per tot arreu se van reprement las feynas y la normalitat torna á establirse en las relacions entre principals y dependents.

Nosaltres que, com dignérem, no hem d' entrar en lo fondo de la qüestió ni devem jutjar de part de qui estava la rahó, no podem deixar de felicitar-nos de la solució pacífica y ordenada que s' ha donat al assumpto, ja que del paro de traballs ne surten sempre perjudicats no sols los que estan en competencia, sinó també tot lo pays en general. Puig que, en efecte, la economia d' un pays es un conjunt tan complicat, pero al mateix temps tan armónich, que no pot alterar sa marxa cap dels components, sens que tot l' organismè se 'n ressen-ti. Lo cos social, com lo cos humá, no pot enmalal-tirse en lo més petit de sos membres, sens que 'ls altres notin tambe poch ó molt lo dolor ó la pesadés.

No se 'ns amaga que las *huelgas* ó paros generals poden en certas ocasions ser útils y fins necessaris, pero, fins en aquestas ocasions, no deixan de portar de moment una perturbació económica. Seguint la comparació ab lo cos humá, tals fets son al organisme social lo mateix que son al nostre cos los remeys forts y las operacions quirúrgicas. Encara que en definitiva nos retornin la salut y 'ns restituheixin moltas vegadas lo perdut equilibri de forsas, de moment no deixan de donarnos molestia y fins de fer-nos mal.

Prescindint de las observacions que feyam en lo últim número, relatives á la ingerencia mes ó menos solicitada del representant del poder Central en aquesta provincia, no podem deixar en lo present de fer notar, que durant tota la duració del paro, la actitud de la forsa pública hasigut, en general, correcta y propia de un país que va entrant en las prácticas veritablement lliberals. No hi ha hagut tiros, ni cargas de caballeria, ni tan sols corredissas ni tancament de portas. Algun abus aislat no ha servit pera més que pera confirmar lo que ha sigut recla general.

Comparis lo que ara ha passat ab lo que passava en épocas no llunyanas, que recordem perfectament tots los que 'ns trobem avuy á la mitja edad, y no podrem menos que confessarnos que hem avansat

bastant camí. En aquellas épocas tan ploradas per certs catalanistas, *mes purs y fermes que 'ls altres*, los nostres carrers y plassas s' haurian mullat de sanch, y avuy per avuy, mentres la ciutat seguiria encara en lo omínos y degradant estat de siti, un barcot de guerra se'n emportaria cap á Fernando Poó ó las Marianas cordadas d' infelissos treballadors, deixant en lo desconsol y en la miseria á llurs families.

Felicitemnos donchs, doblement, puig que no sóls ha acabat lo paro, sino que la conducta de tots ha indicat ben clarament que anem avansant camí en lo de la llibertat.

De un article en forma de carta que publicá en son n.º 131, corresponent al dia 27 del passat Novembre, *La Galla* de Montevideo, extrayem los párrafos següents:

«De las tres fraccions del catalanisme de que te parlava en una carta anterior, los partidaris del net de Feliph V. tenen son representant en «La Veu del Montserrat» que dirigeix lo canonge Collell, valent poeta y llegidor sens igual. Los catalanistas aferrats á la política madrilenya, son representats en primer terme per la «Renaixensa» y lo vell «Brusi», seguint los després los demés diaris de Barcelona, escrits per periodistas mes ó menys catalanistas literaris, que deixarán de serho tant prest s' entrabanquin ab una credencial.»

«Los catalans de cor, los que no tenen empatx de dir las veritats tal com son, que no trafiqueijan ab lo nom Patria, avuy posat de moda per alguns que no saben valuar mes que ab lletres lo que val, son poch, ben poch, y per no incorre en mancansa de memoria no anomenantlos tots, solsament te diré que ahont los pots trobar ab certessa, es en certs llibres y en determinadas Asociacions ó Centres. . .

Respecte al «Arch de S. Martí», trobo que no ha tingut la enteresa necessaria pera rebutjar y fer orellas sordas als *Catalanistas oliverenchs*. Ell, que aboga per la independencia de Catalunya, y que tantas vegadas tu y jo havem aplaudit sas idees al respecte, se desentén encobertament de un aliat que pot ser-li de gran valiment pera lograr lo que defensa, donant en cambi son apoyo á qui trevallja més per los interessos particulars, que per los de la patria qual nom invocan á cada pas.

«L' Arch», parlant clar y catalá, navega entre duas ayguas, y tan aviat lo veus intransigent, com fent pactes ab los centralistas; defensa ab calor la autonomia, més, la independencia, y accepta los aplaudiments dels catalanistas *oliverenchs* de la «Renaixensa». . .

«Suposso que ab tot lo que 't tinch dit en més cartas, compendrás molt bé que hi ha mes regionalistas *estomacals* que regionalistas defensors de la Regió catalana.»

No volém comentar los párrafos transcrits de nostre estimat colega Sud-Americà.—

Hem vist que «La Veu del Montserrat» abunda en la mateixa opinió nostra, respecte á la publicació anunciada d' un «Diccionari Geogràfic Històric Català», de qual prospecte parlavam en nostre número anterior. Escolti lo Sr. Reig y Vilardell lo lleal y desinteressat consell del periòdich de Vich, puig l' hi vol mes bé que sos amichs *lligats*. Encara hi és á temps, si estima son nom y vol salvarlo indubitablement de la poch envejable corona del ridícul, que algú deu tractar de ferli cenyir en son jove cap, comprantla á molt alt preu.

La Renaixensa, seguint son ofici de porta veus de la Alcaldia, en la edició del matí del dia 28, després de la corresponent frase adulant al Alcalde, amenaça als obrers declarats en vaga ab que aquell prengui la determinació de abandonar definitivament la empresa de la Exposició Universal. Aixó nos ha semblat l' avansada pera anunciarnos aviat un tercer ó quart aplassament al projectat Certamen, pera lo qual haurá vingut, que ni fet d' encàrrech, lo pretest de la *huelga*, tant á llurs Directors com als que cobran; mes en quant á lo del abandono definitiu, vá fer bé l' aludit diari de dirho lo dia dels ignocents.

Además està vist que estem en un pays de per riure. En quasi todas las Exposicions Universals celebradas, la classe obrera ha aprofitat la ocasió pera declarar-se en *huelga* durant las construccions de aquellas, y, no obstant, lo dia anunciat pera la inauguració s' han obert solemnement. Aquí, en una Exposició que sols tindrà l' nom de Universal, tot just fá 15 dias qu' part dels obrers s' han declarat en vaga, ¡y ja 's pensa en abandonos *definitius*, ó en enviar á buscar treballadors al Extranjer!

Un dels nostres colegas diaris va publicar lo dimecres l' escrit que traduhim á continuació:

«¿Es veritat que l' Director de cert periòdich catalanista ha entrat en lo partit conservador, ab armas y bagatjes?»

«¿Es veritat que l' dit Director ha regalat als conservadors lo cens catalanista de 7000 firmas de patriotas catalans?»

«¿Es veritat que aqueix valent é incansable defensor de *Catalunya lliure* ha venut á cert catòlich-conservador la propietat de son periòdich per la quantitat de 2000 duros?»

«¿Es veritat que l' aludit periòdich, ab motiu de lo avans dit, será objecte de notables reformas lo próxim Janer?»

«¿Es veritat que l' Exm. Sr. D. Antoni Cánovas del Castillo acaba de revestir d' un alt càrrech dins del partit conservador en aquesta provincia, al simpàtich home de negocis en remats, en *ultramari*s, editor y Director de periòdichs catalans?»

«Cedim la paraula á «*L' Arch de Sant Martí*, y á sos colegas los *lligats*»

«Ni 'ns hi va ni 'ns hi ve; pero admetrem las aclaracions, contestacions y explicacions que 'ns donguin los interessats.»

Fins aquí lo nostre colega. A nosaltres tampoch nos hi va ni 'ns hi ve, y com que dem tan poca importancia á la cosa, ni tan sols nos hem volgut pendre la pena de indagar si es ó no certa.

Si succeheix lo que l' colega pregunta ó alguna cosa per l' istil, ho creurem tant natural, que no 'ns causarà la menor sorpresa. Nos passarà en aixó una cosa semblant á la que explica la llegenda de Sant Lluís, rey de Fransa. Un dia van anarhi los cortesans tots sorpresos y plens de estupor á anunciarli que en aquell moment, en una de las iglesias de la població, s' estava verificant lo miracle de baixar Deu visiblement á la hostia al moment de consagrarla lo capellá, y Sant Lluís, sens moures del siti ni dar cap signe de sorpresa, va reptar als cortesans dihentlos: «Com que la meua fé es ferma, no tinch necessitat de veure per mos propis ulls lo que estich segur que 's verifica á cada missa que 's resa. La vostra sorpresa m' indica que la vostra fe no era pas massa verdadera.»

Certas berrugas que li han sortit al Regionalisme per forsa han de donarli la incomoditat que las berrugas donan, si be que per fortuna no tindrán prou malicia pera ocasionarli un mal major. Pera saber aixó no tenim cap necessitat de veureho, puig la nostra seguretat de que no pot deixar de succehir es tan forta, com la fe que la llegenda atribueix al Rey de Fransa.

La única cosa que trobem inverossímil en l' escrit que dona peu al present, es lo preu de dos mil duros. En efecte, si aquets han de servir pera pagar un periòdich sens cap vida, es de molt massa crescut. Si ha de pagar, en cambi, l' atreviment de dir-se poseedor de 7.000 firmas, que tots sabem com van enjiponarse, llavors es poch lo tal preu. Un semblant atreviment no 's paga ni ab una fortuna.

Post data. L' *Arch de Sant Martí* es aquell mateix periòdich que, volent ser mes ferm y pur que 'ls demés, y finjintse guardador de l' Arca Santa del catalanisme, se permetia duptar de nosaltres, y nos atacava mentres no podiam defensarnos, y que avuy calla com si fos mut.

Ha mort en lo Bruch, á la seva casa payral, la mare del nostre consoci D. Pere Pascual, lo que desde los primers temps del CENTRE ha figurat quasi constantment en son *Consell General*.

Lo nostre bon amich tenia concentradas todas sas afeccions en la persona que acaba de baixar á la tomba, puig que del carinyo á la mare se n' havia fet una verdadera relligió.

Acompanyem al amich Pascual en lo profundo sentiment que li ha causat la irreparable pérdua.

SECCIÓ D' ANUNCIS

TALLERS

DE

FUNDICIÓ DE FERRO Y BRONCE

Y CONSTRUCCIÓ DE MÁQUINAS

DE

VALLS GERMANS

Carrer Campo Sagrado, 19, ensanche S. Antoni

BARCELONA.

D. VALENTI ALMIRALL, desde principios del any corrent, ha tornat á obrir son despaig de advocat, especialment pera consultas, juntas, tranzaccions, apelacions y juicios orals.

*Horas de despaig de 10 á 12 del matí y de
2 á 4 de la tarde.*

Carrer de la Princesa, 25, 2.º

LO CATALANISME
per V. Almirall.

SEGONA EDICIÓ (ECONÓMICA)

Preu 2'50 pessetas.

Se ven á las principales librerías. Los Senyors socis del Centre de dins y de fora de Barcelona, que vulguin adquirirne mes d' un exemplar, los obtindrán á preu de llibrater, ó sigui á 2 pessetas dirigintse directament al autor.

¡AL BRUCH!

Botiga de marchs y cuadros daurats.

Oleografías, estampas y gravats.

Fábrica de transparents. Venta al en grós y á la medida.

TALLER DE ARGENTIUTAT CRISTALLS PERA LLUNAS DE MIRALL

Portaferriassa, 10.-Barcelona.-Petritxol, 17.

COLMADO DEL CRÉDITO

Passatge del Crèdit, 5.

Casa especial en formatjes del país y extrangers.

Conservas de carns, peix, fruitas y verduras.

Gran depósito de Champagne francés

Representació de vins de Jerez.

Vendas al por mayor y menor.

REGALO DE REYS

Per 10 pessetas.

Una ampolla gran Champagne francés.

Una » » Moscatell de Jeréz.

Una » » Jeréz sech.

Una lliura turrons de Massapà lligitim de Toledo.

Una lliura turrons de Yema superiors.

Una » » de Jijona ó Alicante.

50 neulas.

5, Passatge del Crèdit, 5.

Sessió inaugural del Centre Catalá, del any corrent (1887-1888).

Butlletí, contenint la Memoria, Poesías y Discurs presidencial.

Preu, pessetas 0'50.

CARME,—40 Y HOSPITAL,—26.

SASTRERÍAS ECONÓMICAS

DE

MIQUEL FORTUNY.

Vestits complers, de 20 ptas. avánt.

Abrichs gavans, de 20 » »

Capas, de 35 » »

Vestits pera nens de totas edats y de tots preus.

PRODUCCIO DIARIA

DE MIL KILOS DE PAPER

BALDOMERO LLOPIS GUIX

Representant de la casa Olalde y C.^a

DEPÓSIT Y DESPATX

Cervantes, 3. BARCELONA.

Papers pera imprimir litografiar y embalatje

Sobres y paper pera escriure.

PAPER DE FUMAR
«PLANAS»

La extraordinaria acceptació en que se veu favoregut aquest paper es degut à trovar reunidas en ell, las tres principals condicions que pocas vegadas poden trovar los fumadors en altrás classes de paper.

Bons materials en sa elaboració.

Bona consistencia.

Y cremar ab una regularitat admirable.

Se troba de venta en tots los estanchs, kioscos y demás llochs de costum.

Depósit: Unió, 2.

L' Espagne telle qu' elle est, per V. Almirall. Edició de Paris, (Nouvelle Librairie Parisienne.)

Preu á Paris, Frs. 3'50

Llibrerías de Verdaguer y Piaget, Rambla del Mitj.

GRAN FÁBRICA DE LICORS

DE

TARRAGÓ Y C.^a

4, Carrer Aurora, 4.

FABRICA DE SABÓ DE TOTES CLASSES

y depósit d' olis refinats

DE

ALBERT CARBO

Fábrica y despatx, JUNQUERAS, 4.

Venta en grós y á la menuda.

Cronicas Catalanas.

Crónica del rey en Pere é dels seus antecessors passats, per Bernat Desclot. un tomo de 384 planas, 6 pessetas.

Crónica del Rey en Pere IV lo Ceremoniós ó del Puigalat, escrita per lo mateix monarca —Relació sumaria de la antiga fundació y cristianisme de la ciutat de Barcelona, per Esteve Gilaber-Bruniquer. Las duas crónicas forman un tomo de 416 planas, 6 ptas.

ESTAMPA

DE

VÍCTOR BERDÓS Y FELIU

31, MOLAS, 31.

(Avans Tapineria, 17)

ACREDITADA

per la promtitut, bon gust y excesiva economia en tota classe de impresos, desde la tarjeta al treball tipogràfic més complicat.

ESPECIALITAT

en la impressió d' llibres talonaris, notas de preus, estats d' comptas y demás documents perteneixents al comerç.

31, MOLAS, 31.